

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

23– 29 січня 2023 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту “Прозорість Енергетичного Сектору”, який виконує ГО “ДІКСІ ГРУП”. Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО “ДІКСІ ГРУП” і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2022 р.

Спецдозволи на користування надрами

Протягом моніторингового періоду Держгеонадра опублікувала інформацію (накази Держгеонадр №№ [32](#), [33](#) від 26 січня 2023 року) про надання [35](#) спеціальних дозволів на користування надрами. Зокрема, надано:

- [6](#) спецдозволів на видобування піску у Волинській, Київській, Рівненській, Тернопільській, Чернігівській областях;
- [3](#) спецдозволи на видобування суглинку у Хмельницькій, Тернопільській областях;
- [1](#) спецдозвіл на геологічне вивчення вапняку у Тернопільській області;
- [1](#) спецдозвіл на видобування гіпсу у Івано-Франківській області;
- [21](#) спецдозвіл на геологічне вивчення піску у Київській, Вінницькій, Миколаївській, Харківській, Львівській, Полтавській, Волинській, Івано-Франківській, Житомирській, Кіровоградській, Тернопільській областях;
- [3](#) спецдозволи на геологічне вивчення суглинку у Тернопільській та Рівненській областях.

Законодавчі ініціативи

У Верховній Раді зареєстровано проєкт Постанови ВРУ № [8389](#) від 27.01.2023 «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих корупційних дій посадових осіб ДПА, Держмитслужби, що могли призвести до зменшення надходжень до державного бюджету та можливих зловживань у сфері фінансово-господарської діяльності АТ «НАК «Нафтогаз України».

Відповідно до тексту звіту тимчасова слідча комісія, серед іншого, визначила:

- що фінансові плани НАК «Нафтогаз України» на 2018 рік, 2019 рік, 2020 рік та 2021 рік в установленому порядку **не затверджено**, що є порушенням вимог статті 75 Господарського кодексу України та, на думку комісії, свідчить про те, що компанія здійснювала видатки на власний розсуд та не забезпечила належного нарахування та сплати до державного бюджету дивідендів;
- через невиконання АТ «НАК «Нафтогаз України» програми робіт та умов угод про користування надрами на низці родовищ у Полтавській області, **було в судовому порядку анульовано 3 спецдозволи на геологічне вивчення, ДПР та видобуток вуглеводнів** - № 4062 (Оболонська площа), № 4063 (Будищансько-Чутівська площа) та № 4294 (Писарівська площа). На думку комісії, це вплинуло на подальшу спроможність реалізації Концепції розвитку газовидобувної галузі України;

- АТ «НАК «Нафтогаз України», на думку комісії, не забезпечено виконання АТ «Укргазвидобування у 2018-2020 роках Концепції розвитку газовидобувної галузі України, схваленої розпорядженням КМУ від 28 грудня 2016 р. № 1079- р, в частині недосягнення прогнозних обсягів видобутку природного газу, що призвело до значних втрат дохідної частини державного бюджету України;
- за підсумками операційної діяльності 2021 року у НАК «Нафтогаз України» сформувався **дефіцит коштів у сумі 24,4 млрд грн**, а залишок грошових коштів та їх еквіваленти на кінець 2021 року (порівняно із залишками на початок року) зменшилися на 6,6 млрд грн, що свідчить про погіршення показників діяльності та фінансового стану компанії.

Комісія пропонує заслухати звіт на пленарному засіданні ВРУ та направити його до Кабміну, БЕБ, ДПСУ, ДМС, Офісу генпрокурора, СБУ, ДБР, НАБУ, Нацполіції, які у двотижневий строк мають поінформувати Верховну Раду про результати розгляду.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування ухвалив висновок та рекомендував ВРУ прийняти за основу з урахуванням пропозицій Комітету законопроект 6004-д від 04.01.2023 «Про забезпечення конституційних прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля».

Законопроект є результатом об'єднання законопроектів №№ [6004](#), [6004-1](#), [6004-2](#) та спрямований на імплементацію Директиви ЄС [2010/75/ЄС](#), а саме впровадження інтегрованого довкільного дозволу для операторів установок, що здійснюють викиди та застосування ними найкращих доступних технологій та методів управління (НДТМ). Детальний аналіз див. у випуску НадраMonitor за [19 грудня 2022 року – 8 січня 2023 року](#) та у відповідному [дослідженні](#) DiXi Group.

Відповідно до висновку, Комітет ВРУ з питань екологічної політики та природокористування рекомендував прийняти законопроект з урахуванням наступних пропозицій:

- узгодити положення пунктів 1-3 частини четвертої статті 29 законопроекту з підходами, визначеними Директивою 2010/75/ЄС щодо кінцевого строку виведення установки з експлуатації, адже існуюча неузгодженість може призвести до невизначеності стосовно застосування НДТМ;
- передбачити чіткі критерії оцінки щодо досягнення нормативів гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ;
- вимагає доопрацювання термінологічний апарат законопроекту.

На ці ж недоліки, зокрема, вказували і експерти DiXi Group в [аналізі](#) законопроекту № 6004-д (до його розгляду Комітетом), зазначаючи, що він в основному відповідає

вимогам Директиві 2010/75/ЄС, однак, містить низку норм, які свідчать про неповну її імплементацію, а також створення передумов для «обходу» її вимог (зміни в основних визначеннях, поділ діяльності на основну і допоміжну з різними правовими наслідками, вилучення певних видів діяльності із сфери застосування, не встановлення конкретних строків виведення установки із експлуатації, доступ до результатів моніторингу викидів тощо).

Новини уряду та інших ЦОВВ

Протягом моніторингового періоду Кабмін:

- розпорядженням від 24 січня 2023 р. № [55-р](#) обрав кандидатури переможців відбору на посади членів наглядової ради АТ «НАК «Нафтогаз України» Анфіннсена Тора Мартіна, Ван дер Хейдена Людо Альберта Г., Маріно Ентоні Вільяма, Хуквея Річарда Марка як незалежних членів та Бойко Наталію Андріївну, Шурму Ростислава Ігоровича як представників держави;
- розпорядженням від 23 січня 2023 р. № [53-р](#) надав згоду АТ «НАК «Нафтогаз України» на укладення з Європейським банком реконструкції та розвитку грантової угоди (Фінансування екстрених закупівель газу Нафтогазом). Текст договору не опублікований;
- постановою від 24 січня 2023 р. № [63](#) вніс зміни до [Порядку](#) проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, відповідно до яких:
 - суб'єкти господарювання зможуть отримати дозвіл через єдину екологічну платформу ЕкоСистема або ЦНАП;
 - дозвіл на викиди видається до початку експлуатації об'єкта та після отримання висновку з оцінки впливу на довкілля;
 - визначено умови участі громадськості в процесі видачі дозволу;
 - визначено механізм та строки надання, переоформлення, а також умови анулювання, зупинення, поновлення дозволу.